

# TEMAT: OD PIERWOWZORU DO SCENOPISU, CZ.1.

## ■ Cele ogólne

zapoznanie z formą scenopisu i scenariusza; utrwalenie wiadomości o planach filmowych i ujęciu; wprowadzenie podstawowych informacji o procesie tworzenia dzieła filmowego

## ■ Cele operacyjne

*Uczeń potrafi:*

- streścić przedstawiony materiał literacki;
- zanalizować materiał literacki i filmowy;
- porównać fragmenty różnych tekstów;
- selekcjonować materiał graficzny i językowy / literacki;
- dostrzec różnice między różnymi formami realizacji jednego tekstu;
- zastosować wiedzę w praktyce.

*Uczeń pamięta:*

- terminy: ujęcie, scena, scenopis, scenariusz, kadr, plan filmowy.

## ■ Metody pracy

pogadanka, analiza przypadku, metoda problemowa, burza mózgów, działania kreatywne

## ■ Forma zajęć

Zbiorowa

## ■ Środki dydaktyczne

definicje planów filmowych (**zał.1.**), definicje scenariusza i scenopisu (**zał.2.**), przykład scenopisu i scenariusza

(**zał.3. i 4.**), fragment powieści „Krzyżacy”; przedstawiony w scenopisie fragment filmu „Krzyżacy”; telewizor i odtwarzacz dvd, kolorowe czasopisma, duże arkusze papieru, nożyczki, klej

*Tok zajęć*

- sprawy organizacyjne i zapisanie tematu zajęć
- uczniowie stanowią zespół, który otrzymuje definicje planów filmowych, czasopisma, papier i pozostałe narzędzia pracy. Wykorzystując ilustracje, uczniowie kreują na arkuszu papieru opowieść (spójną). Następnie umieszczają pod nią komentarz do wydarzeń, opisują zachowanie i emocje postaci, dopisują dialogi. Pod tak przygotowanym projektem zamieszczają nazwy planów filmowych
- prezentacja efektu pracy
- kolejne zadanie: porównanie otrzymanych tekstów scenariusza i scenopisu; zapisanie w punktach zauważonych różnic i odpowiedź na pytanie: **z czego wskazane różnice wynikają?**
- podsumowanie pierwszej części zajęć

# TEMAT: OD PIERWOWZORU DO SCENOPISU, CZ.1.

## KARTA PRACY

### zał.1.

- plan filmowy – zasięg tego, co ukazuje się na ekranie, miarą wyróżniającą plany jest postać ludzka
- zbliżenie – twarz
- detal – część twarzy
- półzbliżenie – postać człowieka w wymiarze popiersia
- plan średni – postać człowieka od pasa w górę
- plan amerykański – postać człowieka widoczna od kolan w górę, zdobywa pozycję dominującą w kadrze
- plan pełny – cała postać ludzka wypełnia przestrzeń ekranu, tło nie zajmuje głównego miejsca
- plan ogólny – postać ludzka widoczna jest w miejscu akcji (przestrzeń otwarta lub zamknięta, która daje się łatwo rozpoznać jako miejsce akcji)
- plan daleki – przedstawia widok ogólny jakiegoś krajobrazu

### zał.2.

Scenariusz: opis całej akcji, zawiera wszystkie wątki i postacie filmu, które potem zobaczymy na ekranie, a przedstawia to wszystko w sposób jasny, obrazowy i sugestywny, aby przekazać czytającemu możliwie najszczegółowiej i najdokładniej ideę – myśl przewodnią, proponowany sens filmu.

Scenopis: rozpisanie tekstu scenariusza na poszczególne ujęcia (fragmenty, z których zmontowana jest każda scena filmowa), zachowuje jej układ i zestaw uczestniczących w niej osób. W scenopisie zaznaczona jest długość ujęć oraz tzw. plan, w którym bohater będzie fotografowany, a także ruch kamery.

zał.3.

**fragment scenopisu *Krzyżaków* z:  
A. Habryn, „KRZYŻACY” HENRYKA SIENKIEWICZA**

Scena 107, Spychów  
ujęcie 520 – od planu średniego  
odjazd – 15 m – panorama

W izbie panował półmrok. Na łóżku  
leżała Danusia, a obok siedział  
nieruchomo Zbyszko, Jurand i ks. Kaleb.  
Do izby wszedł Maćko.

Jurand skinął głową. Tolima wprowadził  
Zygryda [... itd. – jak w scenariuszu].  
Jurand [...], ująwszy w połowie nóż,  
wyciągnął wskazujący palec do końca ostrza  
i począł przecinać sznury na ramionach  
Krzyżaka.

ujęcie 521 – plan średni – 4 m

Wszyscy spojrzeli po sobie zdumieni.  
Maćko zawołał:

Ksiądz Kaleb postąpił o krok.

ujęcie 522 – półzbliżenie – 3 m  
Jurand skinął potakująco głową.

Jurand znowu potwierdził ruchem głowy”.

Maćko:  
Przyprowadziłem wam Zygryda de Löwe.

Maćko:  
Co robicie, panie?

Kaleb:  
Bracie Jurandzie, czy chcecie darować  
jeńca wolnością?

Kaleb:  
Chcecie, by odszedł bez pomsty i kary?



Załącznik 4.

fragment scenariusza *Krzyżaków* z:  
A. Habryn, „KRZYŻACY” HENRYKA SIENKIEWICZA

W izbie panował półmrok. Na łożu leżała Danusia, a obok siedzieli nieruchomo Zbyszko i Jurand. Do izby wszedł Maćko.

– Przyprowadziłem wam Zygryda de Löwe – powiedział. – Zbyszko oddaje go wam w podarunku i dla pomsty.

Jurand skinął głową. Tolima wprowadził Zygryda ze skrzepowanymi w krzyż na piersiach rękoma. Jurand wyprostował się. Za oknem zbliżała się burza.

– Stoi przed wami, pani, ten piekielnik, ten zbój krzyżacki, który katował was i wasze dziecko. Dajcie znak, co mam z nim uczynić i jak go ukarać – zapytał po dłuższej chwili Tolima.

Jurand skinął, żeby mu przyprowadzono bliżej więźnia. Tolima popchnął Zygryda. Jurand powiodł ręką po jego twarzy, później namacał skrzyżowane na piersiach ramiona i dotknął powrózów. Później przyklnął oczy i pochylił głowę. Po chwili ocknął się i skierował dłoń w stronę bochenka chleba, w który wbita była mizerykordia. Ująwszy w połowie nóż, wyciągnął wskazujący palec do końca ostrza i zaczął przecinać sznury na ramionach Krzyżaka.

– Co robicie, panie?! – zawołał Maćko. Wszyscy spojrzeli po sobie ze zdumieniem. Ksiądz Kaleb postąpił o krok.

– Bracie Jurandzie, czy chcecie darować jeńca wolnością? – zapytał.

Jurand skinął potakująco głową.

– Chcecie, żeby odszedł bez pomsty i kary?

Jurand znowu potwierdził ruchem głowy.

– Panie, przecież nie puścicie wolno Belzebuba? – zawołał Maćko. – Po tośmy za nim gonili po całym świecie?

Ale Zbyszko, który do tej pory siedział milczący, dotknął ramienia Maćka.

– Jego jest – powiedział – i może z nim robić, co chce.

Wtedy stary Tolima powiedział:

– Panie, jeżeli wola wasza ma się spełnić, to trzeba odprowadzić jeńca do granicy.

Jurand znowu skinął potakująco głową, po czym zamknął oczy. Rzucili się ku niemu wszyscy, bo spadł z krzesła na ziemię.



## TEMAT: OD PIERWOWZORU DO SCENOPISU, CZ.1.

**zał. 5.**[illegible]

